

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۶۴۶

و ک

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۶۴۶، «رصد» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «رصد» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «رصد» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

۶۴۶	شماره
رصد	ریشه
۶	تعداد تکرار
۵	تعداد مشتقات
۴۸	تعداد ریشه مرتبط

فهرست مشتقات

۱. اِزْصَاداً (۱) ۲. رَصَداً (۲) ۳. لِبَالِزْصَادِ (۱) ۴. مَرْصِدٍ (۱) ۵. مِرْصَاداً (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اتی (۱)	۱۱. حرب (۱)	۲۱. رسل (۲)	۳۱. شهب (۱)	۴۱. قوم (۱)
۲. اخذ (۲)	۱۲. حرم (۱)	۲۲. رضو (۱)	۳۲. شهد (۱)	۴۲. کذب (۱)
۳. الله (۳)	۱۳. حسن (۱)	۲۳. رود (۱)	۳۳. شهر (۱)	۴۳. کفر (۱)
۴. اله (۳)	۱۴. حصر (۱)	۲۴. زکو (۱)	۳۴. صلوا (۱)	۴۴. کلل (۱)
۵. امن (۱)	۱۵. حلف (۱)	۲۵. سبل (۱)	۳۵. ضرر (۱)	۴۵. کون (۲)
۶. انن (۵)	۱۶. حیث (۱)	۲۶. سجد (۱)	۳۶. غفر (۱)	۴۶. وجد (۲)
۷. اون (۱)	۱۷. خلف (۱)	۲۷. سلخ (۱)	۳۷. فرق (۱)	۴۷. وله (۳)
۸. بین (۲)	۱۸. خلو (۱)	۲۸. سلک (۱)	۳۸. قبل (۱)	۴۸. یدی (۱)
۹. توب (۱)	۱۹. ربب (۱)	۲۹. سمع (۲)	۳۹. قتل (۱)	
۱۰. جهنم (۱)	۲۰. رحم (۱)	۳۰. شرک (۱)	۴۰. قعد (۳)	

فهرست آیات

۱. {التوبة - ۵} فَإِذَا انْسَلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرُمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَاحْضُرُوهُمْ وَاقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصِدٍ فَإِن تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
۲. {التوبة - ۱۰} وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ وَإِرْصَادًا لِمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ وَلَيَحْلِفْنَ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَىٰ وَاللَّهُ بِشَهَادَاتِهِمْ لَكَذِبُونَ
۳. {الجن - ۹} وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ فَمَنْ يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَّصَدًا
۴. {الجن - ۲۷} إِلَّا مَنْ ارْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَآتَاهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَّصَدًا
۵. {النبأ - ۲۱} إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا
۶. {الفجر - ۱۴} إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ